

STANDARD DYRKNINGSVEJLEDNING

FOR

CAMPANULA CARPATICA

Foto: Floradania.dk

	CAMPANULA CARPATICA
Botanik	<p>Familie: Campanulaceae Hjemsted: Karpaterne</p>
Formering	<p>Frøforming.</p> <p>Frøet sås tyndt (1.000-2.000/m²) i juni-juli ved 20°C, eller med 10 frø pr. hul i 66 eller 91 huls bakker. Jorden må være kalket til pH ca. 6 og kun let gødet. Spirer efter ca. 1-2 uger og hvis der er bredsået, prikles 2 uger senere med 5x5 cm.</p> <p>Der beregnes 1/8 g. frø pr. 1.000 planter.</p> <p>Frøene er lysspirende og dækkes kun med plast.</p> <p>Hvis planterne ikke skal på friland sås i nov.-dec. og der sås 15-20 frø pr. potte, for at få en fyldig plante.</p> <p>Stiklingeformering.</p> <p>Det foregår i februar, marts og april, hvor moderplanterne deles og skæres af 2-3 cm over og under jorden. Der stikkes 1-3 stiklinger direkte i salgspotter (10-cm) i letgødet, kalket sphagnum, pH ca. 6, eller 1 stikling i en formeringsenhed.</p> <p>Der stikkes i hus under plasttelt ved 18-20°C.</p>
Potning Pladsforbrug	<p>De frøformede kan pottes i maj-juli i 10-cm potter. Stilles i rammer eller frit på friland, evt. efter 3 uger i hus.</p> <p>De stiklingeformerede pottes i maj-juli i 10-cm potter og kan også stilles på friland. Pottes der senere, må planterne holdes i hus.</p> <p>Jorden skal være moderat gødet sphagnum og kalket til pH 5,5-6,0.</p> <p>Pladsforbrug: Stikning: 210 planter/m² Potning tæt: 100 planter/m² Slutafstand: 35-50 planter/m²</p>
Klima	<p>Temperatur:</p> <p>Såning april – juni: 18-20°C Efter spiring: 14-16°C Stiklingeformering: 18-20°C Efter rodning (potning): 12-14°C På friland indtil drivning, tåler frost.</p> <p>Drivning til blomst nov.-marts - nat: 2-13°C Drivning til blomst nov.-marts - dag: 14-15°C</p> <p>Drivning april - maj - nat: 14-15°C Drivning april - maj - dag: 17-18°C</p>

	<p>Luftning ved 20°C. Tåler ikke høje temperaturer. Derfor let <u>skygge</u> ved kraftig indstråling (50.000 lux).</p> <p>Undgå for høj <u>luftfugtighed</u>.</p>
<p>Vand Gødning CO₂</p>	<p>Vanding fra neden er en fordel, derved holdes bladene tørre og svampeangreb forebygges. Kraftig udtørring kan give bladskader.</p> <p>Gødning gives ved hver vanding ca. 14 dage efter potning med 0,8-1 promille blandingsgødning sammensat efter plante- og vandanalyse i forholdet:</p> <p style="padding-left: 40px;">N : P : K : Ca : Mg 100 : 20 : 119 : 40 : 10 + mikronæring</p> <p>Lv 1,5-1,8.</p> <p>I forbindelse med indtagning fra friland skal gives ekstra kvælstof, f.eks. vanding med kalksalpeter. CO₂-dosering på 600-800 ppm giver hurtigere og bedre kultur.</p>
<p>Blomsterinduktion</p>	<p>Campanula carpatica er en langdagsplante.</p> <p>For at danne og udvikle blomst må daglængden være over 13 timer.</p> <p>Der skal gives langdag indtil knopperne viser farve.</p> <p>Langdagsbehandlingen kan gives med 25 W pr. m².</p> <p>Der belyses så dagen bliver mindst 16 timer, eller 4 timer midt på natten. Glimtbelysning kan anvendes med 2 min. lys og 8 min. mørke i samme tidsrum.</p> <p>Den bedste effekt af langdagsbehandlingen fås ved at belyse i tidsrummet fra kl. 01-07.</p> <p>Til blomstring fra nov. til medio februar er vækstlys nødvendig, ellers bliver planterne for tynde. Der gives 25-30 W pr. m². Planterne kan tages ind i uge 39 og skæres ned. De vil da med mindst 16 timers lys pr. døgn kunne være i blomst til uge 50. Om sommeren, hvor dagen er lang, kan blomstring på for små planter forhindres ved at mørklægge fra kl. 17.00-07.00, og man kan således regulere blomstringen til et bestemt tidspunkt.</p>

Planteskadeagørere	Pythium, phytophthora, fusarium, gråskimmel, rhizoctonia, spindemider, bladlus, mellus
Moderplanter	<p>Til frø.</p> <p>Da der kan være stor variation i det frøformerede materiale, vil det være en fordel at foretage selektionsarbejde også af planter til at høste frø på.</p> <p>Af den første drivning om foråret udvælges de tidligste blomsterende planter, som i øvrigt har de ønskede egenskaber. Når faren for frost er ovre, plantes de på friland, og der vil kunne høstes frø i løbet af sommeren.</p> <p>Planterne er hårdføre og kan overvintre på friland. Der kan høstes frø på de samme planter i flere år, hvis de kan udskiftes med bedre kloner. En plante kan give mange tusind frø, der kan opbevares i flere år i plastposer ved -24°C. Det skal være godt tørt inden nedfrysningen.</p> <p>Til stiklinger.</p> <p>Moderplanter til stiklinger må ligeledes udvælges omhyggeligt for at få en tidligt blomstrende og ensartet klon. En god moderplante kan give 15-20 stiklinger. Moderplanterne står også på friland og tages ind i januar-februar.</p>
Produktionstid Produktionsmåde	<p>C. Carpatica 'Clips' dyrkes på mange forskellige måder. Planten sælges fra november til og med juni.</p> <p>For at få salgsplanter fra november til februar-marts, må tilføres vækstlys, 25-30 W pr. m². Som det fremgår af de forskellige dyrkningsforslag på skemaet over produktionstid, er det ikke nødvendigt at flytte planterne på friland (kulde behandling), men det praktiseres ofte, bl.a. for at frigøre væksthushold.</p>
Litteratur	<p>Wikesjö, Karl, 1982: Sex vakra campanula för odling i kruka, Campanula carpatica, C. fragilis, C. isophylla, C. portenschlagiana, C. poscharskyana och C. pyramidalis. Alnarp, Konsulentavdelningens rapporter 1982.</p> <p>Kristiansen, Kell, 1986: Virkning af daglængde og lyskvalitet på strækningsvækst og blomstring hos Campanula carpatica. Havebrugsinstituttet KVL, København.</p>